

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszavásárolja
vagy megvásárolja nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 9.

Alakulások.

(K. Ö.) A múlt év folyamán alakult nálunk összesen 23 pénzintézet 1,895.000 kor., 28 ipari társaság 13,434.000 kor., 7 kereskedelmi vállalat 600,000 kor. és 4 közlekedési vállalat 8,482.000 korona alaptőkével, vagyis 62 részvénytársaság 24,411.400 korona részvénytőkével.

Ezeket a számcsoportokat vizsgálva, kifejezésre látjuk juttatva a múlt évi gazdasági válság összes tüneteit. Mert azt ugyan senki sem fogja mondhatni, hogy az a 24 millió korona befektetés, mely a múlt esztendei tőketársulatok alakulásában kifejezésre jut, nagy gazdasági erőre mutatna. Aki erre akarna következtetni, nagyon naiv lélek lehet, mivel szóba állni is alig érdemes.

Miért hirdeti tehát folyton-folyvást az uralkodó rendszer a liberális gazdasági rendszer áldásait, ha a közgazdasági jelenségek ennek ellenkezőjét árulják el.

Es még hagyján, ha az a 24 millió korona tiszta szaporulat gyanánt jelentkeznék a nemzetvagyon álladékaiban. De ez csak egy minimális rész annak pótlására, ami az utolsó esztendőben a spekuláció szertelensége következtében elusztott. Emberek mindig lesznek, akik kevés munkával nagy hasznot akarnak elérni, a spekulációt sem lehet egészen korlátozni, de hogy létezzenek intézmények, országos törvényekkel szervezve, melyek segítségével a nemzetvagyon meg-

rontani és a produktív munkát kifosztani lehet, azt épen csak nálunk kell tünni, hol a liberális jelszavak alatt nemzetközi fosztogató társaság ült a nemzet nyakára.

Aztán az a sok új alapítás, vállalat, mely az elmúlt esztendők gazdasági jelenségeit képezi, már nem úgy jelentkezik mint a produktív munka megtermékenyítője és a nemzeti termelés fokozása, hanem mint próba-szerencse, mely nem a gazdasági szükségletekből fakadván, csak diszsharmoniát idéz elő a kereseti viszonyokban, megbontván az ipartermelés természetes viszonyait.

Az új alakulások között a legnagyobb számmal a takarékpénztárak szerepelnek. Lehet-e ezeknek egészséges befolyásuk hitelviszonyaink alakulására, mikor eddig is az volt a baj, hogy tulsok a vidéki pénzintézetünk. Csekély részvénytőkével alakulván, a takarékbetétek álladéka kénytelenek fektetni az üzleti forgalmat. Hogy pedig a takarékbetétek összegét növeljék, kénytelenek a betéti kamatlábakat emelni, vagy legalább is bizonyos nívón tartani, mely a közönséget arra csábítsa, hogy a magasabb kamattal miatti kevésbé biztos helyre helyezze el megtakarított fillereit.

A hitelnek kétségkívül nagy nemzet- és magángazdasági jelentősége van, de mikor azt látjuk, hogy vidéki pénzintézeteink mily rombolást vittek véghez, különösen kisgazda-osztályunk létében, nincs okunk az új 23 vidéki pénzintézet alakulásának örvendezni. Mégis különös az, hogy mikor az O. M. bank most azon

gondolkozik, hogy nem kellene-e a bank kamatlábat 3 $\frac{1}{2}$ %-ra leszállítani, nincs kisgazda és kisiparos, a ki váltóra és kötelezvényre 9%-on alul kapna kölcsönt vidéki pénzintézeteinknél.

Ez egészségtelen állapot, mikor az erős a gyenge egzisztencia kizsákmányolásán erősödik.

A tőketársulatok alakulása tehát semmiképp sem enged arra következtetni, hogy egészséges és természetes gazdasági fejlődéssel van dolgunk. Ami már csak abból is következik, hogy mindinkább kevesebb magánvállalkozó merészkedik a gazdasági tevékenység terére. Minden tért társulási úton akarunk csak kiaknázni és még a magánvállalatokból is részvénytársulatokat alakítunk. Ezek igaz sokszor csak arra valók, hogy egyesek meggazdagodjanak, rendszeren a magánvállalkozó is, de mégis megmarad az a jelenség, hogy vállalkozóink szeretnek megszabadulni vállalatuktól. Pedig a magán vállalkozó könnyebben tudja a vállalatot a nemzeti termelés gyümölcsöző szervévé tenni, mint a társulati vezetés.

A liberális gazdálkodás ezen a téren sem tudta adott szavát beváltani.

A kultusz-budget a pénzügyi bizottság előtt.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Falk Miksa elnöke alatt tegnapi délelőtti 11 órakor ülést tartott s az 1902. évi állami költségvetés tárgyalását a vallás- és közoktatásügyi tárca

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

A hivatalnok halála.

Irta: Csehov Antal.

Egy szép estén a nem kevésbé szép Iván Dimitrievics Cservjakov számtanácsos a földszint második sorában ült a színházi messzélátóval a színpadra bámult, ahol a »Cornevillei harangokat« adták elő. Bámulva nézte a színészeket és színésznőket s végtelenül boldognak érezte magát. Azonban egyszerre csak . . .

(Az elbeszélésekben nagyon gyakran fordul elő ez az »egyszerre csak.« Az írónak igazuk is van: az élet telve váratlan dolgokkal)

Egyszerre csak összehúzódott a számtanácsos arcza, a szemei kidüledtek türegekből, s elállt a lélekzete . . . Cservjakov levette a szemei elől a messzélátót, lehajolt és . . . hapezi!!! Tüszszentett, amint látják. Senkinek és sehoh sem tilos tüszszenteni. A paraszt is tüszszent, meg a rendőrfőnök is tüszszent, sőt néha még a titkos tanácsosok is tüszszentenek. Mindenki tüszszent. Cservjakov tehát a legkevésbé sem jött zavarba, zsebkendőcskéjével megtörölte az arcját és mivel udvarias ember volt, körültekintett, hogy a tüszszentésével nem okozott-e valakinek kellemetlenséget. Ekkor azonban már mégis csak zavarba jött. Látta, hogy egy öreg ur, aki előtte az első sorban ül, gondosan törölgeti a zsebkendőjével a nyakát és kopasz

fejét, s e közben valamit mormog. Ebben az öreg urban Cservjakov fölismerte Brisakov főállamtanácsost, akinek a pénzügyminiszteriumban volt hivatala.

— Letüszszentettem, — gondolja magában Cservjakov. — Nekem nem főnököm, de azért mégis kellemetlen ez az eset. Bocsnatot kell kérnem tőle.

Cservjakov köhintett, előre hajolt s a főállamtanácsos fülébe ezt sugta:

— Bocsnatot kérek, kegyelmes uram! . . . Csak véletlenül történt . . .

— Nem baj, nem baj!

— Az istenre kérem, bocsnasson meg! . . . Hiszen . . . hiszen én nem akartam!

— Ugyan legyen szives leülni! . . . Ne zavarja az előadást! . . .

Cservjakov még nagyobb zavarba jött, ostobán mosolygott s a színpadra bámult, oda nézett most is, ahová az imént, de a boldogság érzete már eltűnt a szívéből. Nyugtalanzkodott. Felvonás közben odament a főállamtanácsoshoz, tipegett körülötte egy kis ideig s aztán a bátorságát összeszedve így szólt:

— A kegyelmes urat letüszszentettem . . . Kérem, bocsnasson meg nekem! . . . Hiszen én nem akartam, a legkevésbé sem akartam . . .

— Ugyan hagyjon már békén . . . En már el is felejtettem s ön még mindig emlegeti! — szólt a főállamtanácsos és a türelmetlenségtől idegesen vonaglott az aló ajka.

— Elfelejtette . . . de látszik a szemeiből, hogy bosszankodik, — gondolta magában

Cservjakov s gyanakodva sandított a főállamtanácsosra. — Még beszélni sem akar velem! Meg kell neki magyaráznom, hogy nem volt szándékom tüszszenteni . . . hogy ez csak természeti kényszerűség volt . . . Végre még azt találja hinni, hogy le akartam őt köpni. És ha most nem hiszi is ezt, meglehet, hogy egyszer, később mégis csak ezt fogja hinni . . .

Mikor hazament, elmondta a feleségének, hogy milyen ügyetlenséget követett el a színházban. Megütöközött rajta, hogy a felesége oly könnyedén gondolkozik erről a dolgról. Az asszony először megrémült, de mikor megtudta, hogy Brisakov másik miniszteriumból való, megnyugodott.

— Mindenesetre menj át a pénzügyminiszteriumba, — szólt a felesége, — s kérj tőle bocsnatot, mert különben azt fogja hinni róla, hogy nem tudod, hogyan kell viselkedni az előkelő társaságban.

— Hiszen éppen ez a bökkenő! Bocsnatot kértem tőle, de oly különösen viselkedett . . . Nem szólt egyetlenegy komoly szót sem . . . Különben nem is volt ideje a beszélgetésére.

Cservjakov másnap az új egyenruháját vette magára, a fodrászszal rendbe hozatta a haját s elment Brisakovhoz, hogy a dolgot ki magyarázza neki . . . Mikor a főállamtanácsos fogadószobájába lépett, egész sereg ember volt ott, akiknek a folyamodványait épen átvette a főállamtanácsos. Miután néhány ember-

előírányzatánál folytatta. A kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és Zsilinszky Mihály államtitkár jelentek meg.

Teleki Sándor gróf előadó bevezető beszédében részletesen ismertette a költségvetést, különösen kiemelve a népnevelés fejlesztésére szánt összegek nagyobb emelkedését.

Komjáthy Béla csatlakozik az előadóhoz a népnevelés nemzeti fontosságának hangsúlyozása tekintetében s maga és pártja nevében hajlandó erre még többet is áldozni. Szerinte azonban a nemzeti célok elérésére szükséges a nemzetiségi törvény módosítása, mert ma még némely középiskola is a nemzeti eszme ellen dolgozik. Szükséges továbbá az oktatásügynek egész vonalon való államosítása, valamint az 1846-iki törvény azon rendelkezésének végrehajtása, mely szerint magyarul nem tudó egyének lelkészékké nem lehetnek. A mai rendszer keretében is egységesíteni kellene a tanítói képesítést. Különösen kifogásolja szóló a női zárdák idegen szellemű oktatását. Felemlíti végül a Muraköz egyházi hovatartozandóságának kérdését.

Szederkényi Nándor hosszasan szól a fővárosnak és környékének magyartalanságáról és a katonai intézetekről. Nem állami középiskolák szigorubb ellenőrzését óhajtja. Az oktatásügy államosítását nem kívánja, ellenben a doktorátus reformját s a középiskola egységesítését szükségesnek tartja.

Berzeviczy Albert azt hiszi, hogy minden párt szívesen emelné ennek a tárczának költségvetését s a miniszter teljes mértékben igyekszik is érvényesíteni ezeket az általános kívánásokat. A nemzetiségi törvény nem akadályozza nemzeti közoktatásügyi politikánkat, a mint azt újabb törvényeink bizonyítják. A nehézség az, hogy létező törvényeinket anyagi és szellemi erők hiánya folytán nem tudtuk mindenütt végrehajtani.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jan. 22. Választmányi ülés Kath. Körben.

Jan. 26. Szigligeti-társaság felolvasó ülése a kir. kath. jogakademián.

Jan. 26. Kath. Kör. közgyűlése.

nek a kérését meghallgatta, meglátta Cservjakovot.

— Tegnap az Arkádia-színházban, ha a kegyelmes ur emlékezik reá — kezdte a számtanácsos, — tüszentettem . . . és véletlenül a kegyelmes urra . . . Bocsá . . .

— Micsoda ostobaság ez . . . Az istenért! Mit akar? — fordult a fő-államtanácsos a következő ügyes-bajos emberhez.

— Szóba se akar állni velem — gondolta magában Cservjakov és elsápadt — tehát hargasztik! . . . Nem, így nem maradhat a dolog . . . Meg fogom neki magyarázni . . .

Mikor a fő-államtanácsos már az utolsó emberrel is végzett s át akart menni a lakására, Cservjakov megint oda állt eléje s halkán így szólt:

— Kegyelmes uram, ha bátorodom a kegyelmes urat háborgatni, ezt nem csupán azért teszem, mert a megbánás érzete kényszerít reá . . . Hiszen véletlenül történt, méltóztassék elhinni!

A fő-államtanácsos keservesre fintorította az arcát s a mellén kereszte tette a kezét:

— Ah, ön tréfálni akar, ugy-e? — szólt dühösen s aztán átment a másik szobába.

— Micsoda? — Tréfálok? — gondolta magában Cservjakov. — De ez egyáltalán nem tréfadolog! Fő-államtanácsos és mégse bírja fölfogni ezt a dolgot! Ha nem akar szóba állni se velem, akkor nem is kérek bocsánatot ettől a henczegetől! Vigye el az ördög! Majd írok neki egy levelet, de többé nem jövök ide

A kath. auton. kongresszus.

Budapest, jan. 9.

A hercegprímás elnökletével ma újra egybegyűlt a főrendiházban a kath. autonómiát tárgyaló kongresszus.

Sokan gyűltek egybe. Ott volt dr. Schlauch Lőrincz bíbornok-püspök, Császka érsek, Hornig Bubiás, Csáky s majdnem az egész püspöki kar. A világiak közül Apponyi Albert gróf, Horánszky, Ugron Gábor, Rakovszky, Zichy Nándor stb.

Az ülés elején a hercegprímás üdvözlővén a kongresszust, felolvastatja a legutolsó ülés jegyzőkönyvét, majd az időközi választásokat. Ugron Gábornak kifogása volt az ellen, hogy régi tagokat, mint Viczmándy Odónt, Jakabffy Imrét — még ma se igazolt az igazoló bizottság, amire Schlauch bíbornok felelt, hogy már ma este összeül a bizottság és mindenkit igazol.

Attértek ezután a napirendre: a 27-es bizottság módosított javaslatának tárgyalására.

Inkább a régi javaslatot!

Zichy Nándor gr.: A 27-es bizottságnak nem az volt a feladata, hogy új javaslatot dolgozzon ki. A javaslatban nincs semmi olyan, aminek hasznát vehetnék a katolikusok. A javaslatban leglényegesebb jogaikról mondanak le s azt se tudjuk róla, hogy elfogadja azt a kormány.

Ez a javaslat rosszabb a réginél, azért kéri, hogy ne fogadják el s a régi javaslatot vegyék tárgyalás alá. (Tetszés a balon.)

Hoványi, a javaslat előadója.

Hoványi Gyula, a 27-es bizottság előadója a 27-es bizottság működéséről tesz jelentést. A bizottságot a jognak, a vallásnak egyenlősége, szabadsága vezette. De arra törekedett, hogy az iskola fentartó alapokhoz való jogokból egy szemernyit se adjanak fel. Ezzel őket senki se vádolhatja. (Zaj a balon.)

Hortoványi: Miért nem érvényesítik ezt a jogukat?

Hoványi: Kéri, hogy a bemutatott javaslatot fogadják el.

hozzá. Istenemre mondom, hogy többé nem jövök ide!

Cservjakov hazafelé menet az uton ilyen dolgokon törte a fejét. A levelet azonban nem írta meg. Sokáig gondolkozott róla, hogy hogyan írja, de nem tudta úgy nyélbe tűni a levelet, hogy meg lett volna vele elégedve. Másnap tehát megint el kellett mennie a fő-államtanácsoshoz, hogy személyesen magyarázza meg a dolgot.

— Tegnap voltam bátor tisztelegni a kegyelmes urnál, — szólt Cservjakov, mikor a fő-államtanácsos kérdőleg tekintett rá, — még pedig nem azért, hogy tréfát üzzek, mint ahogy mondani méltóztatott. Bocsánatot kértem azért, hogy letüszentettem a kegyelmes urat. Eszembe se jutott, hogy tréfát üzzek. Ugyan hogy is mertem volna ilyet cselekedni? Hiszen ha mi tréfálni akarnánk akkor hová lenne a . . . fölebbvalónk iránt köteles tisztelet? . . .

— Takarodjék ki! — kiáltott rá a fő-államtanácsos, aki már elkékült s remegett dühében.

— Te-e-essék? — szólt Cservjakov s majd megmeredt rémületében.

— Takarodjék ki! — kiáltott ismét a fő-államtanácsos, a lábával toppantva.

Cservjakov úgy érezte, mintha megszakadt volna valami a gyomrában. Se látott, se hallott, mikor kiosont az ajtón s hazafelé vándorolt. Gépiesen benyitott a lakásába, úgy, ahogy volt, egyenruhástul lefeküdt a divánra és . . . meghalt.

Prohászka beszéde.

Froháska Ottokár: Végre hát szemben állunk a 27-es bizottsági javaslattal. Ne fogadjuk el. Nem egyéb ez, mint papirba csavart paragrafusokkal átkötött koldustarisznya. (Tetszés a balon.)

Ez a javaslat az elnyomorodottság benyomását kelti. (Ugy van!) Aki autonómiát akar adni a katolikusoknak, annak valami nagyot, szépet kell nyújtani. De e javaslat lendület, szabadság nélkül akar autonómiát adni. Ez a javaslat csak nyöszörgés, de nem az önrzetes nép menyörgő kiáltása. Hogy a miniszter nevezze a püspököt, az nem fogadható el. Hiszen hogy ki a valódi püspök, azt a katolikus közönség ítéli meg. Annak a lelkeből nő az ki. A kormány pedig a legrosszabb papokat ajánlja sokszor kinevezésre s Rómának azokból kell választani a legjobbakat. Teremtjük meg azt az autonómiát, melyben szabad mozgás van, békák nélkül, függetlenül. Ha az ember látja azt az óriási közönyt, melyben az intelligenciának nevezett néprteg senyved, akkor egy ilyen szabadságot, tevékenységet megadó autonómia valóságos Isten áldása volna. Mért gyanakodnak a katolikusok mozgalmára? Hisz a katolikusok mindig konzervatívek voltak, az újításoknak nem barátai. De érti; azért teszi ezt a kormány mert a hatalom mindig csak terjeszkedni s a jogokat szigorítani akarja. A többi felekezetek mind követelve léptek fel; a katolikusok mindig meghunyászkodva. Ezért nincs a katolikus közérzetnek imponáló tekintélye. Ha most ilyen autonómiát adnak nekünk, ezzel nem jogot, hanem alomszalmát adnak birkák számára. — Fejtegeti, hogy az egyházmegyei tanácsnak milyen szervezetűnek kell lenni.

Hoványi: Ez már részletes tárgyalás.

Prohászka: A nyilvánosság megint nem fog sulyba esni a kath. egyházmegyék kormányzatánál. Ez a legrosszabb politika. Ezzel a javaslattal dicsőséget nem arathatunk. Vessük el hát, alkossunk egy katolikusabb javaslatot s terjesszük azt Ő felsége, a legfőbb kegyur elé. (Eljenzés).

Nyer-e majd szentesítést?

Rakovszky István: Nem tudja, melyik elaboratumra fognak szavazni. A régire vagy az újra. Zichy Nándor ugyanis azt mondja: addig nem tárgyalhatjuk az új elaboratumot, míg a régit el nem vetettük. Ebben döntést kér. Zichy azt is kérdezte Szapárytól: vállalhat-e kezesiséget, hogy az új elaboratum legfelsőbb szentesítést nyer. Erre is választ kér.

Vaszary Kolos hercegprímás: En addig, míg nem hallok, ki mit akar, nem nyilatkozhatom. Most felteszem a kérdést: elfogadják-e tárgyalás alapjául az előadói tervezetet.

Ugron Gábor: En — bár ellenzem az új javaslatot — nem osztom Rakovszky felfogását. Indokolás, érvek összeütöközése nélkül nem lehet elutasítani vagy elfogadni egy javaslatot.

Zichy Nándor: Nem tartom helyesnek, hogy egy már egyszer elfogadott javaslatot egyszerűen félretegyünk.

Uj általános vita.

Apponyi Albert gr. helyesli Zichy felfogását. Nem érdemben akarunk határozni, hanem hogy a tanácskozás alapját mi képezze, de ő mégis amellett van, hogy egy újabb általános vita induljon meg az új javaslat mellett, mert a javaslat új képet nyert. Azután határozhatunk a felől, hogy kellene-e nekünk a módosítások. De reflektál Zichy két vádjára: hogy a 27-es bizottság nem tárgyalt a kormánylyal

csak hasból beszélt. A jelentés ezt megcáfolja. A másik: hogy jót áll-e a 27-es bizottság elnöke, hogy ez az elaboratum megnyeri-e ő felsége jóváhagyását, s hozzáteszi, hogy úgy van értesülve, hogy nem, sőt vannak pontok, melyekre még különbözőstek is vannak a bizottság és a kormány közt. Rakovszky kijelentése azt a benyomást teszi, mintha neki valami cselszövény ellen kellene a kongresszust megvédeni. Hát igenis vannak ilyen pontok, ezt magától Apponytól tudja Zichy. Ő (Apponyi) a bizottság értekezletén ki is jelentette, hogy vannak még ily differenciális pontok s loyális kötelességének is tartja kijelenteni, hogy ezt a kongresszuson felhozzák. Tehát Zichy provokálása nélkül is felhozták volna.

Zichy Nándor: Azért vetette fel a kérdést, mert azt, hogy még vannak differenciák a kormány és a javaslat tervezői közt, a tárgyalás előtt s nem utána kell tudni.

Giesswein Sándor: Egy szilárdabb alapot akar az autonómia épületének s ezért ezt a tervezetet nem fogadja el.

Differenciák a kormánnyal.

Szapáry Gyula (r.), a 27-es bizottság elnöke kijelenti, hogy a differenciális pontokra nézve a tárgyalások alatt teszik meg nyilatkozataikat.

Ugron Gábor tiltakozik ez ellen. Követeli, hogy közöljék a kongresszussal a vitás pontokat, mielőtt bele mennének az általános vitába. Halaszszák el a mai tárgyalást holnapra s holnap adják be szövegezetten a vitás pontokat.

Apponyi Albert: A kormány bizalmasan közölte az ő álláspontját a bizottsággal, ezt tehát nem lehet szövegezni. Lesz arra elég alkalom a tárgyalás alatt, hogy a pontokra reflexáljanak.

Elnök hercegprímás: Az ülést bezárja. Holnap d. e. 11 órakor folytatják.

Bal, jobb.

A ki eddig figyelemmel kísérte a Kuriának a választások elbírálása körül kifejtett tevékenységét, az köteles tisztelettel meghajolt az igazságügy legfelső fórumának döntése előtt s azután köteles tisztelettel fejet csóvált rája.

Az első volt egy néppárti képviselő; ezt nem ismerték el magyarnak s mint annak idején bőven kifejtettük, a magyar jogfolytonosság elvét mélyen megsértették a mandátum megsemmisítésének indokolásával.

Nagyot csodálkozott a közvélemény s várta a hallatlanul szigorú kezdetnek hasonló folytatását.

Jött aztán egy nemzetiségi képviselő. Kisült róla, hogy izgatott a magyar állam ellen, hogy minden beszéde egy-egy tűzakna volt a haza ellen, hogy felizgatott választói éljeneztek a czárt s letépték a magyar trikolort. Ezt a mandátumot helybenhagyta a Kuria s a tűzaknák fölé odaborított egy raffináltan összeszőtt itéleti indokolást, melynek szövevényei a gyengélátásnak előtt igen jól elfüdték a titokban készülő aknákat. A Kuria nem látott veszedelmet, ne lássunk mi sem. Legyünk nyugodtak, míg a nemzetiségi izgatások levegőbe nem röpitenek; azontúl pedig úgy is hiába nyugtalankodnánk.

Akad egy dunnás mandátum is. A jelölt — csupa véletlenségből kormánypárti — dunna alá bujt, hogy ne ismerjék fel s úgy osztogatta a pénzt választóinak. Kiderült rá etetés, itatás, a leggorombább vesztegetés — és ma kutyabaja. A dunnára ráborították itt is az itélet

indokolását, az eltakarta még a dunna alól ki nyulkáló kezét is. Persze hogy így a kézben volt tizkoronások is láthatatlanokká váltak.

Ezek után — különösen a két utóbbi itéletre — csakugyan nem volt valami meglepő az az itt-ott felhangzott vélemény, hogy hiszen így teljesen fölösleges volt az egész kuriai bíráskodás. A rendszeres változás nem történt, csak magánjogi életünk kiűnő öre, a magyar királyi Kuria ejtette el nimbusza egy részét a közjogi harcok mezején. Ily körülmények között valóban maradhatott volna minden a régiben.

Most kapunk egy itéletet, a mely végre méltónak látszik a Kuria nevéhez.

Teleky Domokos gróf, deési kormánypárti képviselő mandátumát megsemmisítették vesztegetés miatt, választói jogát hat hónapra felfüggesztették s azonfelül az összes iratokat további eljárás végett a miniszterhez felterjesztették.

Ez olyan itélet, a melyet végre megelégedéssel fogadhat az egész ország közönsége.

Az eddigi kuriai itéletek azt a benyomást gyakorolták az emberre, mint mikor valaki ballábbal nagy merészen belesántikál a sötétbe. Haladni halad, de csak a ballábbal, azzal is csak sántitva. Sántító okoskodások, ballépéseknek beváló itéletek.

A Teleky-féle itélettel itt van végre a jobb lábbal való kilépés is. Határozott, egyenes, biztos lépés, melynek súlya alatt megreszket a föld. Rá van süve egy kormánypárti mandátumra a vesztegetés, a lélekvásárlás bélyege s azonfelül ki van zárva a lehetősége annak, hogy Teleky még egyszer képviselő lehessen ebben a ciklusban. Hat hónapra felfüggesztették a választói jogosultságát, ezalatt meg fog történni Deésen a választás Teleky nélkül.

Ezzel azonban még nincs meg a teljes elégtétel. Nem Teleky a főbűnös, hanem szövetségesei: ama bizonyos báró, a ki a tisztviselőket fenyegette meg mumus módjára, ama bizonyos gróf, akinek beleegyezésével leittatták a választókat s ama bizonyos főszolgabíró, a ki csendőrszuronyokon nyújtotta be a szavazatokat. Ezeknek nem szabad büntetlenül menekülniök. Ők azok a pilóták, a melyeken egy romlott rendszer maradványai lógnak. Nem elég a maradványokat leszededegetni, ki kell vágni a czölöpöket is, nehogy valakinek újból kedve szotytyanjon a régi rendszer madárijesztő rongyait újból rájuk akasztani.

Megtette a Kuria az első lépést a jobb lábbal is. Most már fellélegzik a jogász is, a politikus is: mindkettő egyforma reménnyel tekint a legfőbb bíróság ezutáni működése elé. A kezdet nehézségein, ingadozásain átesett s egy kis sántikálás, biczegés után jön a biztos, rendíthetetlen haladás az igazság dicsőséges útján egyenesen előre. Dr. K. A.

- Jan. 19. Katholikus Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Febr. 13. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
 Febr. 27. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
 Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
 Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Városi közgyűlés.

A folyó évben első közgyűlését tegnap tartotta Nagyvárad városa. Az új városatyák, alig 1—2 kivételével, mind eljöttek, hogy megtartsák székfoglalójukat.

Ez ugyan nem olyan czeremóniák, előadások között megy végbe, mint például a M. T. Akadémiában, hanem egészen csendben nézi ki mindenik, hogy hol lesz legalkalmasabb végig tölteni azt a három vagy hat esztendő, a mennyire ki van szabva a bízalom.

Hát mindjárt az első közgyűlés elég érdekes volt s egyik újdonsült városatyája nagy komolysággal meg is jegyezte:

— Így lehet itt mulatni? Hisz ez pompás! Volt interpelláció csödtől s ezek között egy különösen fontos: a hazardjáték ügye.

Ma ez úgy aktualis Nagyváradon, mint Bécsben vagy Budapesten.

Örömmel hallottuk agilis főkapitányunktól, hogy erélyesen jár el a veszélyes betegség kirtásában, de azért mindenben nem értünk vele egyet.

A rosszat üldözni kell, akár palotában és selyemben, akár pálinkás bódében és rongyban van. Mert igaz, hogy a szegény munkás, ha elkártázza a heti pár forint keresményét koplal egész heten a családjá. Ha a tisztviselő vagy más intelligens ember százakat vagy ezreket elveszít, talán még hosszabb ideig nyomorog a család, — sok esetben végez a golyó, vagy más eszköz. Aki ezeket fizet bér czímen pusztuljon, na ezt arra alapítja, hogy nem becsületes üzlet által, hanem a hazard játék jövedelméből teremti elő.

Az ilyen üzletnek már az alapja bűnre van rakva. Mindenesetre, a tegnapi interpellációnak meg lesz az üdvös következménye.

A másik érdekes mozzanata volt a tegnapi közgyűlésnek a színügyi bizottság megalakítása. Az ellenzék, egyesülve más csoporttal, leszavazták a polgármester-helyettes előterjesztését.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester-helyettes elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Károly Irén, Kaczián Károly, dr. Konrad Márk, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Nozák Rezső, Ováry Lajos, Palotay László, dr. Pász Sándor, Rác Mihály, Schöpflin Agoston, Stark Gyula, dr. Stocker József, Szokoly Tamás, dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Czeglédy Jeremiás, Daday József, Déry János, dr. Grósz Menyhért, Halász Lajos, dr. Keckeméti Lipót, dr. Kornstein Lajos, Mihály Adolf, dr. Sarkadi Lajos, Schütz Albert, Stern Hermann, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Weisz Károly, Berger Dániel, Domokos Károly, Feldmann Izidor, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, Reismann Mór, Schwartz Antal, Szmekta György, Ullmann Sándor, Weisz Mór, Bóttó Ferencz, dr. Döry Ferencz, Farkas Izidor, Füchsl Mór, Guttmann József, dr. Gyémánt Jenő, Heringh Sándor, Janky József, Köblös Ferencz, dr. Kutiák Agoston, Mandel Adolf, dr. Mihály Lajos, Mihály Pál, Miskolczy Barnabás, dr. Moskovits József, Moskovits Mór, dr. Moskovits Miklós, dr. Munk Béla, Munk Jakab, Papp György, Plesz Aron, Rendes Vilmos, Rothmann Jakab, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Steiner M. Albert, Szählender Károly, Sztarill Ferencz, ifj. Ullmann Izidor, Weimann Béla, Weiszlovits Adolf, dr. Istvánffy István, Lukács Odön, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Bordé Ferencz, Dús László, Sztarill János, dr. Baróthy Akos, Hegedüs Géza, Jablonszky Emil, Nemes Jenő, Szűts Géza, Szántó Lajos, Szűts István.

Rimler Károly főjegyző, polgármester-helyettes az elnöki széket elfoglalván, kijelenti, hogy a főispán akadályoztatva van a megjelenésben s ezért őt bizta meg a közgyűlés vezetésével. Kéri a törvényhatóság tagjainak támogatását a gyűlés vezetésében.

Felolvasták a polgármester-helyettes havi jelentését, amelynek a közigazgatásra vonatkozó adatait már közöltük.

Az interpellációk.

Kapcsolatosan a jelentéssel, megeredtek az interpellációk.

Dr. Moskovits József kifogásolja, hogy a gázvilágítási berendezések és ezzel járó munkák árait felül kell évenként a városnak vizsgálni s a viszonyokhoz idomítani. Ezt előírja a gázszervezés, de az elmúlt 28 év alatt ennek meg nem felelt a város. A gázgyár pedig erőszakoskodott. Ki a hibás a mulasztásért. — Felszólal továbbá azért, hogy a nagyvárad vasutállomásnál az érkező és induló vonatokat felett volt tetőcsarnokot elbontották s nem is akarják újra építeni. Indítványozza, hogy e tárgyban irjanak fel a kereskedelmi miniszterhez. Indítványát a jövő közgyűlésre tűzték ki tárgyalásra.

Czeplédy Jeremiás a sertésvásártérrel szól, melyről senki sem mondja, hogy jó. Szűk a bejárati, feltöltve nincs. A mázsáló kapuja rossz helyen van s a csement munka már is rossz. Vigyázzon ezekre a mérnöki hivatal.

Déry János azt kifogásolja, hogy a kereskedelmi és iparkamara által az önálló vámterület tárgyában kidolgozott s a pénzügyi bizottság által is elfogadott memorandumot miért nem terjesztette már egy év óta a közgyűlés elé a tanács?

A hamis kártyázás.

Szokoly Tamás a hazard kártyajáték ügyében tesz kérdést. Ez már áldozatot kívánt. Sőt még fiatal embereket is bevonnak a bünbarlangokba s ezáltal egész családokat tesznek tönkre. Tudomása van róla, hogy a főkapitány kikutatta a helyeket s akar is intézkedni, de azt nem helyesli, hogy alkalomra vár. Vaskezzel mielőbb nyuljon ebbe a fontos kérdésbe. Oda jutottunk, hogy egész Monaco lett már Nagyvárad, ahova az egész országból járnak kártyázni. Kéri, hogy a legnagyobb szigorral lépjen fel a főkapitány a hazard játék ellen.

Mihelyi Adolf: A Szokoly Tamás felszólalásával kapcsolatban, amit mond. Ez az uzsora, amit nagy részben a hazard játékból kifolyólag követnek el. Egyes fiatal emberek még váltót is hamisítanak az ilyen uszorasok rábeszélésére. A szülő nem adja fel az uszorást, mert akkor a fiát hamisításért büntetik. Erre valami gátló módot kellene találni. Valami kivételes intézkedést a büntető törvény reformjánál. Határozza el a közgyűlés, hogy ilyen irányban felir s a felterjesztést a jogügyi szakbizottság készítse el.

A válaszok.

Busch Dávid főmérnök betegsége miatt nincs jelen s így **Bordé Ferencz** tanácsnok válaszolt dr. Moskovits József interpellációjának első részére. 8 évvel ezelőtt szakértők közbejöttével vizsgálták felül a gázgyár árait s azokat a viszonyokhoz illoknak találták. Azóta senki panaszt nem tett. Ha panasz van, a mérnöki hivatal felülvizsgálja a gázgyár számláját.

Rimler Károly a vonatcsarnok ügyében válaszol. Legutóbb a Budapesten miniszteriumban felvetette a kérdést. A mit lehet, megtesz ez irányban.

Czeplédy Jeremiásnak Komlóssy József tanácsnok adta meg a választ. A sertésvásártér az állatorvos szakértők meghallgatásával készült. Ha panasz merül fel, a szükséghez képest intézkednek. A berendezési munkákra egy évi jótállási idő van kikötve s a mi nem jól van készítve, kötelesek azt újra megcsinálni.

Rimler Károly Dérynek azt a választ adja az önálló vámterület dolgában, hogy a

tisztikarban több beteg van s kevés a munkatárs. A jövő havi gyűlésre beterjesztik a kamara memorandumát.

A szegény és gazdag kártyás.

Gerő Armin hálás köszönettel vesz minden interpellációt, amely nem személyeskedő, hanem a közérdek szempontjából keletkezik. Így van a Szokoly Tamás interpellációjával is. Csupán az a baj, hogy ez az interpelláció tulsötét. Szokoly — mint mondta is — csak hallomásból ismeri a dolgot.

Friedländer Sámuel dr.: O csak kibiczell

Gerő Armin: A hirlapi közleményeknek nem lehet teljes hitelt adni. Egyik lap egy tisztviselőt említett, a ki 700 forint közpénzt elkártyázott. Ez nem áll. A hazardjáték ügyében saját tapasztalatai és a tisztviselők jelentései alapján ismeri a helyzetet. Hazardjáték volt, van és lesz. Nagyképűség volna, ha azt állitaná, hogy ő azt teljesen megszünteti. — Szokoly elismeréssel volt működése iránt; erre ígéretet tesz, hogy a lehető megteszi. Már is tett messze kiható intézkedéseket a hazardjáték ellen, azonban ezeket nem árulhatja el.

A kisebb kávéházak ellen a legerélyesebben fellépett s ezért ma a kisebb helyeken nem történhet hazardjáték, fosztogatás. (Zaj. Közbeszólások: Hát a nagyobb helyeken?) Ez szociális dolog is. Mert a munkás ember ha elveri a heti keresményét, nincs a családjának kenyerere. (Zaj). Az uri osztálynál s az előkelőbb helyiségekben nagyobb elővigyázat kell, nehogy az egyéni szabadságot megsértésék, vagy ezeket fizető embereket tegyenek tönkre; ez zaklatás lenne. (Zaj.)

Hlatky Endre: Kártyából ne akarjon senki megélni!

Gerő: Ha túl megy a rendőrség a határon, rendőr-város lenne Nagyvárad. Teljes erőből törekszik a hazardjáték korlátozásán. A kiskorúakra már hivatalba lépése után intézkedett, hogy a játszóhelyiségekből kilitassanak. Eberen örködik s kéri, hogy ígéretét fogadják egész bizalommal.

Mihelyi Adolf felszólalására kijelenti, hogy az uszorasok ellen is tett intézkedést, de ez a kérdés sokkal nehezebb. Csak följelentés alapján lehet üldözni. O kérte egy esetben a szülőt, hogy tegyen feljelentést s ő eljárhaszon. De hát bizonyos tekintetek miatt sok esetben ajánlatosabb a szülőknek a hallgatás. Kéri, hogy választát vegyék tudomásul.

Rimler Károly kijelenti, hogy Mihelyi indítványára most nem hozhat a közgyűlés konkrét indítványt.

Dr. Moskovits József és **Déry János** nem veszik tudomásul a válaszokat.

Szokoly Tamás csak részben veszi tudomásul a főkapitány választát. Helyiségeket, — személyeket tudna megnevezni. Helyes, hogy a kisebb helyiségeket megrendszabályozták, de az előkelő helyeken is erélyesen kell fellépni. Az uriosztály családtagjai még jobban megérzik, ha egész hónapon át kenyér nélkül maradnak a család fő könnyelműsége folytán. Nem a személyes szabadságot sérti meg, ha ezt megakadályozza, hanem törvényadta jogával él. A választ tudomásul veszi, hanem kéri, hogy a főkapitány teljes szigorral járjon el.

Ezután szavazással döntöttek egyik-másik interpelláció dolgában.

A jelentést és a válaszokat tudomásul vették, csupán **Bordé Ferencz**nek a gázgyár árainak tárgyában adott választát nem vette tudomásul a közgyűlés és így ezt kitérték tárgyalásra a jövő havi közgyűlésre.

Az 1901. évi december hó 15-én megválasztott törvényhatósági bizottsági tagokat igazolták.

A bizottságok megalakítása.

Ezután a bizottságok megalakítására került a sor és itt mérközött az új törvényhatóság.

A körül keletkezett vita, hogy az ellenzék kérte, miszerint, miként a szünügyi bizottságba **Kunz Gusztáv** helyett, aki elköltözött Nagyváradról, **dr. Déry Ferencz**et választásák be.

Rimler Károly ragaszkodott **Kunz Gusztáv** beválasztásához, amire 20 tag névszerinti szavazást kíván.

A szavazásnál aztán csinos kis botrány történt. Fűlsiketítő zajban többször megkezdtek a névsor olvasást, de abban kellett hagyni.

Dr. Sonnenfeld Zsigmond a zajban nem akart elállani a szótól, daczára, hogy az elnök kijelentette, miként nincs joga szólani.

Végre is az ellenzék döntött, 46 szavazattal 41 ellenében **dr. Déry Ferencz**et választotta be a szünügyi bizottságba **Kunz** helyett.

A bizottságokat különben a következőképp alakították meg.

Pénzügyi és gazdasági szakbizottság. Elnöke a polgármester. Tagjai: **Beczky Lajos**, **dr. Berkovits Ferencz**, **Balogh Döme (uj)**, **Déry János**, **dr. Pácz Sándor (uj)**, **Farkas Izidor**, **dr. Hoványi Géza**, **dr. Hoványi Gyula**, **Janky József**, **Kaczián Károly (uj)**, **Kugler Albert**, **dr. Kurländer Ede**, **Lévay Zsigmond**, **Mihelyi Adolf**, **Milibák József**, **Moskovits Miksa (igazg. uj)**, **Moskovits Mór (uj)**, **dr. Molnár Imre**, **dr. Moskovits József**, **Ováry Sándor**, **Reismann Mór**, **Steiner M. Albert**, **Sztarill Ferencz (uj)**, **Szokoly Tamás (uj)**, **Ullmann Sándor (uj)**, **dr. Várady Zsigmond**, **Hivatalból tagjai:** **Komlóssy József**, **Bordé Ferencz**, **Dús László**, **Ragány János**, **Busch Dávid**, **Gerő Armin**, **Hegedüs Géza**.

Szépészeti és közlekedési szakbizottság. Elnöke: a gazdasági tanácsnok. Tagjai: **Bozóky Béla**, **Bertsey György**, **Beczky Lajos**, **Berger Dániel**, **Csák Máté**, **Guttman József**, **dr. Hoványi Géza**, **Knapp Sándor**, **dr. Kornstein Lajos**, **Mezey Mihály**, **dr. Molnár Imre**, **Moskovits Miksa (uj)**, **Rendes Vilmos**, **Ragány János**, **Rimanóczy Kálmán**, **Stark Gyula**, **Sztarill Ferencz**, **dr. Sarkadi Lajos**, **Száhlender Károly**, **Schöpplin Ágoston**. **Hivatalból tagjai:** **Dús László**, **dr. Baróthy Ákos**, **Gerő Armin**, **Busch Dávid**.

Közegészségi szakbizottság. **Hivatalból tagjai:** **Dr. Baróthy Ákos**, **dr. Berkovits Miklós**, **dr. Mayer László**, **dr. Munk Béla**, **dr. Nemes Aron**, **Dekker Frigyes**, **Alexander Lajos**, **Masztics Vladimir**, **Csányi Imre** (közigazgatási bizottság jelöli ki.) **Dr. Papp Oszkár**, **Busch Dávid**, **Nyiry György**, **Guttman József**. **Választott tagjai:** **Dr. Altmann Jakab (uj)**, **dr. Déri Ferencz**, **dr. Grósz Menyhért**, **Gerő Armin (uj)**, **Hering Sándor**, **dr. Konrad Márk**, **dr. Kutiák Ágoston**, **dr. Kornstein Lajos**, **Molnár Lajos**, **Rimler Károly**, **Sipos Orbán**, **Sulyok István**, **Stark Gyula**.

Vizvezetési, csatornázási, világítási szakbizottság. Elnöke: az adó- és pénzügyi tanácsnok. Tagjai: **Bozóky Béla**, **dr. Berkovits Ferencz**, **Guttman József**, **Károly Irén (uj)**, **Mezey Mihály**, **Száhlender Károly**. **Hivatalból tagjai:** **Dr. Baróthy Ákos**, **Gerő Armin**, **Busch Dávid**.

Szünügyi bizottság: **Beczky Lajos**, **dr. Dési Gézi**, **Farkas Izidor**, **dr. Gyémánt Jenő (uj)**, **Halász Lajos (uj)**, **Hlatky Endre**, **dr. Hoványi Géza**, **dr. Kornstein Lajos**, **dr. Déry Ferencz**, **dr. Kurländer Ede (uj)**, **dr. Mihelyi Lajos (uj)**, **dr. Munk Béla**, **dr. Moskovits József**, **Miskolczy Barnabás (uj)**, **Rádi Ödön**, **Rimler Károly**, **Stark Gyula**, **dr. Várady Zsigmond**. **Hivatalból tagjai:** **Gerő Armin**, **Busch Dávid**, **Komlóssy József**, **Mezey Mihály**, **Lukács Ödön**.

Kijelölő bizottság választott tagok: **Hlatky Endre**, **Mezey Mihály**, **Ritoók Zsigmond**.

A nyilvános mulatságok, előadások és látványosságok engedélyezéséről szóló szabályrendeletet kinyomatják.

Az őr-utcai iskola.

A tanács beterjesztette az őr-utcai iskola építési terveit s felhatalmazást kér, hogy az iskolák építésére a kölcsönt felvehesse.

Dr. Dóry Ferencz kifogásolta, hogy az iskolaszéknek nem terjesztették elő a terveket. A folyosó szűk, nem megfelelő. Különben a terv nagyon drága és diszes. — A fedezet fel van véve a költségvetésbe s ezért nem kellett volna ide hozni ezt a részt. A többi iskola terveit miért nem készítik el?

Mihelfy Adolf indítványozza, hogy deputációval kérjék a minisztert az államsegély felemelésére. Az iskolák fentartása állami kötelesség.

Gábel Jakab nem fogadja el a Mihelfy indítványát, (Zaj: Eláll!) mert 2 hóval ezelőtt már felirtunk az államsegély felemeléséért. Most is csak ezt lehetne kérni. Ne zavarják ezt a dolgot az iskolák építésével össze. (Zaj.)

Dr. Moskovits József személyes kérdésben szólal fel. Gábelre vonatkozólag annyit jelent ki, hogy olyan emberrel szemben nem léphet fel, aki az elégtétel elől az autorizált rabbi köpenye alá bujik. (Zaj, láрма. — Rendre! Rendre! — Utasítsa rendre az elnök! — kiáltások töltötték be a termet.)

Rimler Károly: Sértést nem hallott Gábeltől. Csakis ideiglenes helyzete miatt nem él most Moskovitscal szemben törvényes jogával. (Eljenzés. Zaj.)

Gábel Jakab nem sértett senkit beszédében. Azt mondta, hogy kimondja meggyőződését annyira, mint Moskovits dr. Ami Moskovits József lovagias kijelentését illeti, nem tartja méltónak e teremhez, másként Isten úgy segítse, visszavágná. (Eljenzés. Zaj.)

Többek hozzászólása után aztán a tanács által beterjesztett tervet és javaslatot elfogadták.

Ifj. Bányai István kártalanítási ügyét; — a kath. legényegylet ingatlan vétel iránti kérelmét; — Herczegh Márton kártalanítási ügyét a jövő havi közgyűlésre tűzték ki.

Pécs város által a városok nyomott anyagi viszonyainak rendezése iránt intézett felirat felett, — mivel már e tárgyban önállóan felírt Nagyvárad — napirendre tértek.

Elfogadták a tanács azon előterjesztését, hogy két új tanító állást szervezzenek s az ideiglenes tanítók részére megállapították a díjazást.

A nagyváradai ág. evang. hitközségnek templomépítésre 1000 korona segély megszavazását javasolta a tanács.

Szokoló Tamás 2000 korona segély megszavazását indítványozta s a közgyűlés ezen összeget meg is szavazta.

Az irnokok és irodatisztek lakbérére.

A városi irnokok és irodatisztek évi 100 koronával kérik a lakbérüket felemelni. — A városi tanács a kérelem elutasítását javasolta.

Janky József rámutat a városi irnokok és irodatisztek silány megélhetési viszonyaira. A kérelem teljesítését indítványozza.

Bordé Ferencz tanácsnok ellenzi a kérelem teljesítését, mert akkor a többi kisebb tisztviselők is hasonló kérelemmel lépnek fel.

Szmetka György pártolja a tisztviselők jogos kérelmét.

Szokoló Tamás sajnálattal jelenti ki, hogy a kérelmet a város pénzügyi viszonyai miatt nem szavazza meg.

Balogh Döme halasztási indítványt tett, a mely szerint adják ki a kérelmet azzal a tanácsnak, hogy a jövő évi költségvetésnél legyen előterjesztést.

Szavazásra kerülő a sor, 15 szó ellenében 17 szavazattal az irnokok és irodatisztek lakbérért felemelték. A tisztviselők közül Gerő Armin főkapitány és Jablonszky Emil adópénztárnok szavaztak az irnokok kérelme mellett.

*

A Moskovits Mór és fia czég vegyi gyáranak 15 évi községi adó mentességet szavaztak meg. Kövezetvámmentességet azonban nem ad a város.

Maduczka László nagyváradai lakosnak térber leszállítása iránt beadott felebbezését elutasították.

Ecsedi József és Vásárhelyi Márton földbérlet átruházás iránti kérelmeket; Krecz János és Bak Lőrincz földbérlet átruházás iránti kérelmeket teljesítette a közgyűlés.

Az újvárosi 106—109. számú térképi föld bérletére megtartott árverést jóváhagyták.

Özv. Raffay Mihálynének a férje után felmerült gyógyköltség elengedése iránti kérelmét elutasították.

Özv. Tpanocz Imréné halotti negyed kitalása iránti kérelmének helyt adtak.

Szentmiklósi Péter nagyváradai lakossal az újvárosi 129. számú térképi föld bérletére megkötött szerződést jóváhagyták.

Maresch Károly nagyváradai lakossal a »Zöldfa« vendégfogadó bérletére vonatkozólag megkötött szerződést jóváhagyták.

Az 1902-ik évre véglegesen megállapított országgyűlési képviselő-választói névjegyzéket tudomásul vették s levéltárba helyezik.

Dr. Papp Oszkár honvéd ezredorvos oklevelét és Meze Flóriáné szül. Hencz Éva szülésznői oklevelét meghirdették.

Ezzel véget ért a közgyűlés.

UJDONSÁGOK.

* A bécsi Pázmány-intézet igazgatója. Megemlékeztünk már róla, hogy a győri püspökké kinevezett *Széchenyi* Miklós gróf helyébe a bécsi Pázmáneum igazgatójává dr. *Fischer Colbric* Agost esztergomi kanonok, volt augusztineumi magyar director és udvari káplán lett kinevezve. Egyik fővárosi lap e hir kapcsán gyanuba veszi e kiváló fiatal főpap hazafiását. E sorok írója hosszú ideig egy fedél alatt lakott az ujonnan kinevezett pázmáneumi igazgatóval s így elég kompetens arra, hogy e tekintetben tanúságot tehessen az ő hazafias érzése mellett. Polemia helyett tényekre hivatkozok. A Bp. H. hivatolt közleménye is említi, hogy e nagy tudományú férfiú közel volt ahhoz, hogy magyar létére a bécsi egyetemen tanár legyen. Mi megmondhatjuk, miért nem lett bécsi egyetemi tanár? Azért, mert *nem akart lemondani magyar állampolgárságáról*, ezt pedig feltétlenül megkövetelték tőle. Kérdem, vajjon az ő helyzetében igen sokan, akik szájjal nagy magyaroknak vallják magukat, nem lemondtak volna-e magyar állampolgárságukról a bécsi egyetemi tanárság kedvéért? Más egyébről is van tudomásunk. Egy évtizeden át ugyanő hitoktatója volt — mint a Bp. H. is említi — *Erzsébet* főhercegnőnek. Nohát nekünk arról is van tudomásunk, hogy ez a hitoktatás javarészt magyarul ment, van tudomásunk arról is, hogy volt neki gondja magyar imakönyveket és magyar hitbuzgalmi iratokat juttatni felséges tanítványának, királyunk unokájának kezeibe. — Ha esetleg indiskrétiót követtünk el e sorok közzétételével, szolgáljon mentségül, hogy egy magyar főpap hazafiasságának védelmére szolgálunk és megnyugtatóan a magyar közvéleménynek aziránt, hogy igenis jó kezekben van a bécsi magyar kispapok nevelésének vezetése.

* Dr. Székely István kintüntetése. A váradi egyházmegyének egyik nagytudományú tagját, dr. *Székely* István egyetemi nyilvános rendes tanárt, a kiváló hittudományi és bölcséleti író — méltó irodalmi kintüntetés érte tegnap, amikor az *Aquinói sz. Tamásról* nevezett bölcséleti társaság egyhangulag elnökévé választotta. A társaság elnöke eddig dr. *Várossy* Gyula, az új székesfejevári püspök volt, aki most mint püspök védnöke lett a társulatnak. Az új elnök igazán rátermett arra, hogy ennek a keresztény szellemű philosophiai társaságnak irányítója, vezetője legyen. Számos szakértekezése, melyek különböző folyóiratokban megjelentek, különösen pedig a nagy két kötetes pályanyertes műve, az *Ősötön és ész*, amely páratlanul áll nemcsak a magyar, hanem a külföldi bölcséleti irodalomban is, elsőrangú íróink közt is a kiválóbbak közé igatják őt. A szerencsés választáshoz melegen gratulálunk a tudós társaságnak és új kitűnő elnökének, ki páratlan ügybuzgalmával és ritka szakképzettségével bizonyára fel fogja virágoztatni a társaság ügyeit.

* Mérnökök összejövetele. Van szerencsém a nagyváradai mérnök és építészek társasága i. t. tagjainak szíves tudomására hozni, miszerint f. hó 11-én az az szombat este 1/8 órakor Kovács László kert-utcai vendéglő külön éttermében a rendes havi összejövetel meg fog tartatni, a melyre szíveskedjenek teljes számban megjelenni. Nagyvárad, 1902. január hó 9. *Titkár*.

* A katolikus Szabad Liceum műsora készen áll. A rendezőség csak a Budapestről külön e célra rendelt meghívókat várja s aztán kezdetét veszi a meghívók expedálása, mely e hét végén s a jövő hét elején fog megtörténni. Itt emlíjük meg, hogy a rendező bizottságnak sikerült megnyernie közreműködésre *Mikályházy* Margit urhölgyet, a ki már egy ízben a jogászok estélyén zongorázott fényes sikerrel. Most dr. Wolafka Nándor püspökkel és dr. Tóth-Szabó Pál prem. r. kanonokkal együtt fog fellépni az ápr. 6-iki matinén; a kik emlékeznek tavalyi óriási sikerére, meg vannak győződve, hogy ez a fellépése is el fogja ragadni a hallgatóságot — Sikerült megegyezésre jutni a kitűnő zeneszerzővel és zongoraművész-szel, *Bátky* Endre tanárral is, a ki eredeti szerzeményekkel lép fel s több zeneszámot kísélni is fog zongorán. És így most már a legszébb reményekkel indul neki a bizottság a nagy vállalkozásnak, remélvén, hogy a közönség meleg érdeklődéssel fogja honorálni fáradozásait.

* Megkésélte a kollégáját. Szerdán este a Kovács-féle vendéglő két hetese, *Bagdi* Károly és *Plesz* Imre összeszólalkoztak s a dolognak zerekedés lett a vége. Előkerült a garasos bicska is a csizmaszárból s *Bagdi* úgy helybehagyta kollégáját, hogy a kórházba kellett szállítani ápolás végett. Az értesített rendőrség *Bagdi* Károly vitézkedő legényt bedunklizta.

* Garázdálkodó vendég. A *Stern*-féle bodogának nem a legkellemesebb vendége volt szerdán este. *Sáfrány* Imre csizmadia u. i. uri eleganciával rendelt minden jót s vigán, cigány mellett erősen kóstolgatta a jó rizlinget, na meg a kitűnő olasz műborokat. De úgy látszik, *Bachus* nem szívesen vette az áldozatot, mert fejébe szállt a bor a mesternek, kicsi lett a szoba *Sáfrány* uramnak, kifelé igyekezett hát a friss levegőre imbolygó léptekkel, persze fizetés nélkül. *Stern*, az üzlet korlátlan ura gyengéden figyelmeztette fizetésre *Sáfrányt*, ki erre a bor okozta bátorság folytán: »Nesze, itt a pénz«, felragadott egy széklet s törni, zuzni kezdett. Pozdorjává zu-

zott minden eltörhető, mire a rend őrei megérkeztek, kiknek sikerült a dühöngőt nagynehezen lecsendesíteni s a lakására szállítani, hogy nagy kurázsiját kialudhassa.

* **Magyar név.** *Nebellhau* Gyula nagyváradi illetőségű lakos, valamint kisköri leányai Anna, Julianna és Margit családi nevének Harmatira kért átváltoztatását a belügyminiszterium engedélyezte.

* **Táncz a halálba.** *Goldstein* Henrik 55 éves helyi lakos, kereskedő vár-téri lakásán tegnap este fia lakodalmát ülte. Ejjeli 12 óra tájt, hogy javában tánczolt, hirtelen összerogyott. A gyorsan előhívott *Nemes* Aron dr. kertületi orvos már csak a beállott halált konstátálta. Az éltet, de vigkedélyű férfit szívszélhűdés ölte meg.

Igazságszolgáltatás.

Elővételi uzsora.

Tegnap *Nagy* Ferencz elnöklete alatt tartott bűnügyi végtárgyaláson két molnár és egy ügyvéd ültek a vádlottak padján, vádolva uzsoráskodás és okirathamisítással.

A vádlottak védője dr. *Várady* Zsigmond és *Zigre* Miklós ügyvéd voltak. A közvád képviselője *Gálly* Bálint kir. alügyész.

Egy Belényes vidéki malom tulajdonos üzletvezetője jó előre olesón, potom áron vette meg a gabonát és buzát s aratáskor, ha a szegény adós nem tudta a buzát a rendes időre beszállítani, pert akasztott a könnyelműek nyakába, még pedig a folyó évben vett gabonamennyiség arányában.

A kiterjedt és bonyodalmas ügyben 63 tanut rendeltek be kihallgatásra s van 3 károsult, kik valamennyien hiszékenyen felültek.

Az első károsult ifj. *Román* György mint tanu volt jelen ügyben kihallgatva. Ifj. *Román* György mézesi gör. kel. lelkész előadja, hogy *Vladán* György által egy nem teljesen kitöltött kötelezvényt irt alá, melynek értelmében októberben 12 métermázsza buzát tartozik beszállítani s ennek fejében 48 forintot kap. Ifj. *Román* György g. kel. lelkésznek nem lévén pénze, a kitöltetlen de aláírt kötelezvényt 48 frtért eladta másnak. Októberben *Román* nem tudta beszállítani a buzát s a buza folyó árát kitevő összegért perelték be s hajtották be Románon a summát végrehajtás utján.

Ezzel szemben a vádlottak azt állítják, hogy a kötelezvény annak rendje s módja szerint ki volt töltve s miután a károsultak azt aláírták, így joggal követelhetők a buzát, illetve annak folyó árát.

Az ügyész kérelmezi ifj. *Román* Györgynek vallomására való meghittetését.

A védő, dr. *Várady* Zsigmond azonban, tekintve, hogy itt ifj. *Román* érdekelt fél s az eredeti kötvényen világosan kitűnik, hogy azt egy kéz, egy időben ugyanazon tollal és tintával írta s miután tanunak vallomásából nyilvánvaló, hogy tönkretévői elleni bosszuhatása alatt tette vallomását, feleslegesnek tartja a *Román* György meghittetését s az ellen tiltakozik.

A törvényszék, miután elrendelte a tanu meghittetését, a tárgyalás folytatását mára halasztotta el.

Sajtópör. A nagyváradi kir. törvényszék tegnap újból elhalasztotta a *Petrassevich contra Nagy* Endre-féle sajtópört, mivel a vádlott Nagy Endre most már harmad izben nem jelent meg a tárgyaláson. A pör megindítására, mint több izben iruk, *Petrassevich* egy pöriratáról a Szabadságban megjelent durva bírálat szolgált okul. A kir. törvényszék tekintettel a vádlott makacsságára, eirendelte, hogy az államrendőrség megkeressék Nagy Endre vádlottnak a tárgyalás napjára való előállítására czéljából.

MULATSAG

FARSANGI NAPTAR.

Január 11. Középiskolai ifjuság próbabálja.
Január 12. Ipartestületi ifjusági tánczestélye.
Január 18. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Jan. 25. Nőegylet tánczestélye a Kereskedelmi Csarnokban.
Febr. 2. A 48-as Népkör tánczestélye.
Febr. 5. »Helyőrségi bál« a Keresk. Csarnokban.
Február 8. Katholikus kör bálja.

Dalárda bál. Vasárnap este a Zöldfa szálloda nagytermében az Iparos ifjusági egyület daloskőre tartja zártkörű tánczestélyét, a melyen, nem mint hirdetve volt, hogy a Bura testvérek muzsikálnak, hanem a helyben állomásozó cs. és kir. 37-ik gyalogezred zenekara fog közreműködni.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR.

Péntek: Zaza
Szombat: Jogászelet

Boszorkányvár. Tegnap estére előadásra ki volt tűzve először a *Jogászelet*, azután a sötétség hatalma s végül *San-Toy*. Adták tehát a *Boszorkányvárat*. Ilyenformán megtörténhetik, hogy elmegy valaki a színházba s a Vörös talár helyett feltalálják neki a *Goldstein* Számít. Lehet, hogy nem a direktió oka ennek a »cifra darabváltásnak«, de végre is kellemetlen dolog ez a nagy közönségnek, kellemetlen a színészeknek is. Voltak, kik *San-Toy*t mentek el meghallgatni s csak a függöny felgördülésekor vették észre, hogy a *Boszorkányvár* megy. No de ebbeli bosszuságukban megvigasztalódtak, a mint *Szekely* Irén (*Coralie*) hangja megcsendült. A bordal pedig, mit háromszor is elénekeltettek, teljesen kiengesztelte mindnyájukat. Verus szerepét *Amon* Margit helyett *Lányi* Edith játszotta sok kellemmel s a mi fő tisztán, szépen énekelt. Elvezetes volt *Pintér* és *Hunfi*-nak a 3-ik felvonásbeli kettőse. (m).

A holnapi bemutató. Holnap este kerül bemutatásra *Karácsonyi* Aladár négyfelvonásos bohózata — a *Jogászelet*. A mulatságos daraból sok próbát tartottak s ugy a rendező, mint a szereplő színészek a legnagyobb igyekezettel azon vannak, hogy a bohózat eredeti ötleteit gyors jeleneteit s helyzet komikumait teljes hatással juttassák érvényre.

Tüneményeszerű jelenség. Annak lehet mondani *Szoyer* Honkát. O játszott *Szatmár*ott három este: szombaton, vasárnap és hétfőn. Mindig zsufolt ház előtt. A közönség a szó szoros értelmében el volt bűvölve általa. Énekelt a kath. kaszinó által rendezett estélyen is. Itt egy esetet akarunk felemlíteni, mely jó szívről és vallásosságáról tesz bizonyosságot. A szerződés értelmében a tiszta jövedelem felét kellett volna kapnia minden este, ami mintegy 220 forintnak felel meg. O a két utóbbi estén megelégedett 150—150 forintra, a többitől mint mondá: Szent Antal nevében lemondott a színészek javára. Oly szép nyilatkozat, mely igazán meglepi az embert, mert ilyen manapság nem igen hallható a primadonnai énekes ajkáról. A kisasszony megígérte, hogy nem sokára ismét fel fogja *Szatmár*t keresni.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 104.

Idénybérlet 97.

Ma, pénteken, 1902. január 10-én

Z A Z A.

Dráma.

S Z E M E L Y E K :

Dufresne Bernord, kereskedő —	Szarvasi Sándor
Cascart, énekes — — —	Patakyl Béla
Bussy — — — — —	Bognár János
Michelin — — — — —	Dési Alfréd
Dubuisson — — — — —	Krasznay Andor
Malardot — — — — —	Füredi József
Lartigon — — — — —	Bérczi Gyula
Zaza — — — — —	P. Szép Olga

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztáryitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, január 11-én

Jogászelet.

Bohózat.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irta: *Sienkiewicz* Henrik. — Fordította: *Kolosváryné-Korányi* Ilona.

60
Mikor elbúcsúztak, a varsói társaság egyik híres tagjával, *Kopowski*val találkozott az előszobában, aki a tükör előtt simogatta gondőritett hajzatát.

— Ez is részt vesz majd a szép *Annette* flórenczi estélyein, — jegyezte meg *Polanieczki*. — Csodálatos, — tette hozzá, — *Osnowska* asszony sokkal szebb, de *Mazkóné* mégis jobban tetszik. *Castelli* kisasszony elragadó, csak hogy még szavát sem hallottuk.

— Szellemesnek tartják, — mondta *Mária*, — talán egy kicsit félszeg, mint *Zawilowski*. A költőt majd be kell mutatnunk náluk.

Terveit azonban késleltette egy baleset, amely két napra rá érte s néhány napra az ágyhoz kötötte. Ferje a lehető leggondosabban ápolta, folyton körülötte volt s szórakoztatni igyekezett. *Osnowska* asszony naponta meglátogatta s végnélküli beszélgetésbe fogott.

Előadta, hogy álmatlan éjszakákat szerez neki egy terv, amely fejében megfogant. Linette el kell véténi *Zawilowski*val. Két ember sohasem illett jobban egymáshoz. *Linette* csupa költőiség. *Kopowski*-féle bábhoz sohasem menne férjhez. S mielő érdekese lenne, ha a költővel első látásra egymásba szeretnének. Olyan unalmas ez a világ, hogy ilyen látványért érdemes is fáradozni. *Broniczné* ugyis azt ímélti szüntelen: — Hol akadhat *Linette* méltó férjre?

Csacsogása *Máriát* egészen elbódította. Mikor *Stas* hazajött, elmondta neki *Osnowska* asszony tervét.

— Jó szívre mutat, — füzte hozzá. — Csakhogy tulzott ez a jó *Annette*.

— Inkább bolond, — felelt *Polanieczki*. — Nagyobb a képzelődő tehetsége szívjoságánál.

— Nem szereted *Osnowski*ket? — kérdezte *Mária*.

Polanieczki tényleg nem szerette, de a helyett, hogy válaszolt volna, kíváncsi csodálkozással merült *Mária* szemlélésébe. Soha sem látta ilyen szépnék feleségét. Kibontott haja hullámosan terült el a párnán s a sötét háttérről virágszerű fehérségben vált le a vékony

arcz. Szemei kékebbnek látszottak a rendesnél s ajkai körül gyöngyszerű fehérségben tündökölték apró fogai. Polanieczki hozzáhajlott, s elváltozott hangon mondta:

— Milyen szép vagy ma este!

Csókokkal halmozta el arcát, szemeit.

De Máriát minden csók fájdalmasan érte.

Mélyen sértette lelkét ez a hirtelen ébredt hev, a közönyt fölvaltó elragadtatás, a vágy szenvedélyessége. Meghidegülni érezte szívét.

— Ne bánts, — szólt s elfordította fejét.

XII.

Mária gyöngékedéséből hamarosan fölépült. Egy hét mulva férjével Bigieléknél ebédelt, akik a meleg beálltával nyaralójukba költöztek. Velük tartott Zawilowski is. Osnowskiékről esett szó. Az Annette asszony által tervezett florenzi estélyekről s az érdeklődésről, amelyet a költő a hölgyekben ébresztett.

— Jó, hogy tudom! — kiáltott föl Zawilowski, — el nem mennék a világ minden kincséért sem.

— Majd nálunk ismerkednek meg, — ajánlotta Mária.

— Asszonyom, — könyörgött a költő, — ha meg nem kegyelmez, szökéshez folyamodom.

— De miért? — kérdezte Stas. — Hát nincs elegendő bátorsága, hogy szembe nézzen a világgal s bevallja, hogy verseket ír?

— Hát ha én kérem? — tudakozódott szelíden Mária.

— Akkor elmegyek.

Elpirult s gyors tekintetet vetett Máriára. A fiatal asszony sapadt finom arczával tizenhatévesnek látszott. Mit tagadhatott volna meg tőle?

— Karhatalommal kell odavinni, — mondta Mária, — mert még nem ismeri Castelli kisasszonyt, de ha meglátja, örülten beleszeret.

— Én? — tiltakozott a költő. — Én beleszerethetnék Castelli kisasszonyba?

Védekezésében annyi hev, annyi őszinteség nyilvánult, hogy szinte megzavarta Máriát.

Az alatt Stas üzleti dolgokról beszélt Bigiellel. Szivarra gyújtott s valahányszor ajkához emelte azt, vörös fény világította meg szakkállát.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

A galgóczi választás.

Budapest, január 9. (Saj. tud. táv.) A választás nagyon izgatottan folyik, a liberálisok minden eszközt felhasználnak a néppártiak ellen. Több helyen heves összeütközés volt az ellenfelek között s a rendőrség 30 választót le is tartóztattott. — A szavazatok aránya délután 4 órakor:

Rudnyánszky 611
Meszlényi 428

délután 5 órakor:

Rudnyánszky 717
Meszlényi 548

Jelenleg a néppárt emberei voksolnak s a küzdelem heves, sőt kétséges is, a választás folyik.

Darányi ügyvéd nyilatkozata.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Darányi nyilatkozatot közöl a Kuria ítéletéről. Avval van ugyanis az ítélet megindokolva, hogy az etetés itatás vádját beismertem, pedig határozottan állítom, hogy ezen nyilatkozatot sohasem tettem. Az, hogy az intel, igensebb választók egy részét konyakkal megkínáltam, igaz, de ez etetés-itatásnak nem minősíthető. Kü-

lönben e tárgyban sem az elnök ur, sem a tanács tagjai egyetlen felvilágosító kérdést sem intéztek. — S e nélkül hozatott meg a minden tekintetben sérelmes ítélet.

Életunt joghallgató.

Debreczen, jan. 9. (Saját tud. táv.) Görömbey Géza III. éves joghallgató ma reggel a fürdőben szíven lőtte magát. Tették oka, mint a fáma mondja, szerelmi bánat.

Razzia.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud. távir.) Ma este a rendőrség nagy razziaát tartott, mely alkalmából 837 csavargó munkanélküli került hurokra. Az összefogdosott zülött alakokat illetőségi helyökrefogják tölonzoltatni.

Költségvetési bizottság ülése.

Bécs, jan. 9. A költségvetési bizottság ma folytatta a földmivelésügyi miniszterium költségvetésének tárgyalását. Robicz köszönetet mond a földmivelésügyi miniszternek a szövetkezeti ügy pártolásáért és a tejgazdaság és szőlőművelés támogatását kívánja, különösen Stájerországban és reméli, hogy a kormány javaslatot fog a ház elé terjeszteni a reális borkereskedés védelme ügyében és hogy a borvámzáradék eltörlése mellett fog állást foglalni. (M. T. I.)

Kisiklott tehervonat.

Pozsony, jan. 9. Ma hajnalban Dévényujfalunálegy tehervonattogatásánálöt kocsis kisiklott és hasznavehetetlenné vált. Emberéletben nem esett kár. A budapest-bécsi személyvonat, a keleti exprezs és a pozsony-szokolczai reggeli vonatok a jelzett akadály miatt csak 8 óra után közlekedhettek. (M. T. I.)

Osztrák magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbank részvény	661.—
Osztrák hitelintézet részvény	644.25
Párisi vista	95.15
20 frankos arany (Napoleonőfor)	12.08
Németbirodalmi mázka	117.20
London vista	239.20
30 márkás arany	28.44

A szerkesztését felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

2043—1901 számhoz.

Árverési hirdmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1901. évi VI. 2236/2. számú végzésével Dr. Mangold Armin ügyvéd által képviselt Mandelló és tsa felperes részére Klein Samuel alperes ellen 66 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 610 koronára becsült ingóságokra a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon, Kapuczinus-utca 50. számú házban leendő megtartására határidőül 1902. év január hó 10. napjának délután 2 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi december hó 28-ik napján.

Csathó Jenő,

15

kir. bir. végrehajtó.

KOZGAZDASAG.

Kelch Jenő és Társa

Törzse jelentése.

— a Társaság eredeti távirata. —

Értéktözsde.

	Budapest, január 9.
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimamurány	416.—
Magyar közút	433.—
Salkötőjárat	—
Wagon-kölcsön	—

Határidő.

	Budapest, január 9
Buza októberre	7.84
Buza áprilusra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, burg.	—

Hivatalos Árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1902. január 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.60
Magyar koronajárdék	95.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	121.35
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 3,1/2%	100.70
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentelési kötvény 4%	94.10
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavónföldtehermentelési kötvény	94.10
Magyar nyereseménysorsjegykölcsön	178.—
Tiszszabályozás s zegedi sorsjegyek kölcsön	147.50
Osztrák járdékpapírban	99.20
Osztrák járdék ezüstben	99.15
Osztrák járdék aranyban	118.90
Osztrák korona járdék	96.—
Osztrák államsorsjegyek	144.—

2066/1901. számhoz.

Árverési hirdmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1901. évi VI. 2372/b. számú végzésével dr. Vincze Ignác ügyvéd által képviselt Pick testvérek felperes részére Marton Manó alperes ellen 142 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 770 kor.-ra becsült ingóságokra a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén annak felülfoglalatók követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Kis-postautca 344. számú házban leendő megtartására határidőül 1902. év január hó 15. napjának délután 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi december hó 30. napján.

Csathó Jenő,

14.

kir. bir. végrehajtó.

12889/1901. szám.

Hirdetmény.

A városi mérnöki hivatal bejelentése szerint az utcajelző és házzámtáblák a város belterületén levő házakra felerősítve lettek; miután a házzámtáblák előállításai és felerősítési költségét a vonatkozó szabályrendelet értelmében a városi pénztárnak az illető háztulajdonosok megtéríteni tartoznak: a tanács felhívja az érdekelt összes háztulajdonosokat, miszerint a házzámtáblák tekintetében netán fennforgó bármilyen kifogásaikat, panaszait jelen felhívás közzétételétől számított 15 nap alatt a városi mérnöki hivatalnál szóval vagy írásban jelentsék be.

Felkéri egyben a tanács a város közönségét, miszerint a folyó évi február hó 1-től hivatalos beadványaikban, bejelentéseikben stb. az új utca elnevezéseket és a házzámtáblákon foglalt házzámokat úgy, amint azok a felerősített házzámtáblán vannak (az új és régi házzámnak tört alakban leendő kiírásával) használni s ez által a hatóságot az új utca elnevezés és házzámozás használatának életbeléptetésére irányuló törekvésében támogatni sziveskedjék.

Kelt Nagyvárad város tanácsának 1902. január hó 8-ikán tartott üléséből.

Rimler Károly,
h.-polgármester.

16

**Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!**

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

226-0-154

Kitünő saját termelésű borok

kaphatók lakásomon üvegezten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyvárad karcos) 1 liter palaczk nélkül . . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter » . . . 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor) 1 liter palaczkkal 1 frt — kr.
 4. Cabernet » » 1 liter » 1 frt 10 kr.
 5. Szilváni » fehér pecsenyebor 1 liter » 1 frt 10 kr.
 6. Sauvignon » » csemegebör 1 liter » 1 frt 20 kr.
- 10 üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítanak, 1/3 literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borokból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl.-enként tetemesen olcsóbban számíthatnak.

Telefon-szám 406.

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

230-13-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báti meghívók,
táncrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

**A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.**

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.